

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.001.03.2023

Anna Obuchowska
p.o. Pomorski Państwowy
Wojewódzki Inspektor Sanitarny

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Gdańsku
ul. Dębinki 4, 80-211 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. – wykonanie planu finansowego
Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku, ul. Dębinki 4, 80-211 Gdańsk (dalej: „Stacja”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Anna Obuchowska, p.o. Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (dalej: „Wojewódzki Inspektor”), od 1 września 2022 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Maciej Merkiś, Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny od 18 kwietnia 2021 r. do 31 sierpnia 2022 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Barbara Kowalska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/25/2023 z 17 stycznia 2023 r. (akta kontroli str. 1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2022 r. dysponenta III stopnia w Stacji, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności.</p> <p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizacja wydatków budżetu państwa, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. <p>Ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 dysponenta III stopnia w Stacji z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego, – poddano ocenie sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych dysponenta II stopnia w Stacji.
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, – kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych, – szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia, – analiza wybranego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, – analiza stanu zobowiązań, – analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań, – analiza stosowanych procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. <p>Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.</p>

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: „ustawa o NIK”).

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Dysponent III stopnia w Stacji prawidłowo wykonał w 2022 r. plan finansowy oraz terminowo wywiązał się z obowiązków sprawozdawczych, jednak niezgodnie z obowiązującymi przepisami sporządził jednostkowe sprawozdanie za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (RB-N), zawyżając w nim kwotę należności pozostałych o 25,5 tys. zł, co przełożyło się na sprawozdanie łączne dysponenta II stopnia w Stacji.

Badanie 5,7% wydatków zrealizowanych przez dysponenta III stopnia w Stacji w 2022 r., wykazało, że zostały one poniesione zgodnie z obowiązującymi przepisami o finansach publicznych, za wyjątkiem niektórych opłat za usługi dystrybucji energii elektrycznej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w objętym badaniem postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, a także w zakresie wykorzystania objętych badaniem środków, przeniesionych z pozycji 72 rezerw celowych budżetu państwa.

Kwoty wykazane w objętych badaniem sprawozdaniach jednostkowych były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania te zostały sporządzone terminowo, prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i (za wyjątkiem sprawozdania Rb-N) pod względem merytorycznym. Z tych przyczyn NIK opiniuje ww. sprawozdania pozytywnie, za wyjątkiem sprawozdania Rb-N, które, z uwagi na zawyżenie w nim kwoty należności pozostałych o 25,5 tys. zł zaopiniowano negatywnie.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sprawozdania łączne sporządzone przez dysponenta II stopnia w Stacji. Sprawozdania te sporządzono terminowo i prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym, a nieprawidłowość polegająca na zawyżeniu o ww. kwotę należności pozostałych w łącznym sprawozdaniu Rb-N, z uwagi na jej skalę, nie spowodowała obniżenia tej oceny.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane w 2022 r. przez dysponenta III stopnia w Stacji dochody budżetu państwa (1480,5 tys. zł) były większe o 490,5 tys. zł (o 49,5%) od planowanych (990,0 tys. zł) i o 604,3 tys. zł (o 69,0%) od zrealizowanych w 2021 r. (876,2 tys. zł). Głównym źródłem dochodów były wpływy z: usług w zakresie badań laboratoryjnych (1014,0 tys. zł, tj. 68,5% dochodów ogółem), kar pieniężnych⁴ (236,3 tys. zł, tj. 16,0% dochodów ogółem) i opłat⁵ (196,4 tys. zł, tj. 13,3% dochodów ogółem)⁶.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Nałożonych na podstawie art. 104 w związku z art. 103 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2022 r. poz. 2132).

⁵ Pobieranych na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 338) i rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 marca 2010 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości opłat za badania laboratoryjne oraz inne czynności wykonywane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 36, poz. 203).

⁶ Zrealizowane w 2022 r. przez dysponenta II stopnia w Stacji dochody budżetu państwa (7262,7 tys. zł) były większe o 1896,7 tys. zł (o 35,3%) od planowanych (5366,0 tys. zł) i o 1331,0 tys. zł (o 22,4%) od wykonanych w 2021 r. (5931,7 tys. zł). Głównym źródłem dochodów były wpływy z usług w zakresie badań laboratoryjnych (5356,3 tys. zł, tj. 73,5% dochodów ogółem).

Wyższe od planowanego i zrealizowanego w 2021 r. wykonanie dochodów było efektem (jak wynikało z wyjaśnień Głównej księgowej Stacji) wznowienia przez Stację w trakcie 2022 r. wykonywania badań laboratoryjnych w pełnym zakresie, w wyniku odwołania z dniem 16 maja 2022 r. stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2⁷ i przywrócenia możliwości przyjmowania zleceń na badania, zwłaszcza w zakresie poboru próbek materiału biologicznego, wody i żywności.

(akta kontroli str. 161-162, 184-187, 491, 587-604, 613)

Na koniec 2022 r. u dysponenta III stopnia w Stacji:

- należności pozostałe do zapłaty wyniosły 576,4 tys. zł i były wyższe od stanu takich należności na koniec 2021 r. (509,9 tys. zł) o 66,5 tys. zł, tj. o 13,0%,
- zaległości netto wyniosły 550,9 tys. zł i były wyższe od stanu takich zaległości na koniec 2021 r. (404,0 tys. zł) o 146,9 tys. zł, tj. o 36,4%,

głównie w wyniku wzrostu o 57,0 tys. zł odsetek od nieuiszczonych opłat.

Największe zaległości dotyczyły kar pieniężnych (337,3 tys. zł, tj. 61,2%) i odsetek od nieuiszczonych opłat (158,4 tys. zł, tj. 28,8%)⁸.

(akta kontroli str. 184-187, 491, 493-516, 587-604, 613)

OBSZAR

2. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu państwa dysponenta III stopnia w Stacji (w całości w rozdziale 85132 – Inspekcja Sanitarna) w 2022 r. wyniosły 37 018,4 tys. zł (98,1% wydatków planowanych). W porównaniu do 2021 r. (31 910,0 tys. zł) wydatki były wyższe o 5108,4 tys. zł (o 16,0%), głównie w wyniku wzrostu wydatków na wynagrodzenia i pochodne⁹. W 2022 r. w Stacji nie realizowano wydatków, które nie wygasły z upływem 2021 r. Nie wystąpiły również wydatki, które nie wygasły z upływem 2022 r. oraz wydatki budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 146-160, 188-197, 206-207, 613)

W 2022 r. planu wydatków dysponenta III stopnia w Stacji nie zwiększano środkami z rezerwy ogólnej. Zwiększono go środkami (4727,7 tys. zł) z poz. 72 rezerw celowych budżetu państwa (środki na zadania w obszarze zdrowia)¹⁰, z przeznaczeniem na: wynagrodzenia i pochodne (2909,2 tys. zł – środki wykorzystano w 99,0%), sekwencjonowanie SARS-CoV-2 (1514,3 tys. zł – środki wykorzystano w 56,0%) oraz jednorazowe zwiększenie wydatków bieżących (304,2 tys. zł – środki wykorzystano w 98,0%). Z ogólnej kwoty niewykorzystanych środków z ww. pozycji rezerw celowych (666,2 tys. zł, tj. 14,0%) 664,0 tys. zł objęto wnioskiem o blokadę wydatków budżetowych, złożonym do dysponenta części 22 grudnia 2022 r.¹¹. Ponadto Stacja otrzymała środki (41,0 tys. zł) z rezerwy Wojewody Pomorskiego na zakup Termocyklera – urządzenia laboratoryjnego wykorzystywanego w sekwencjonowaniu SARS-CoV-2¹² (środki wykorzystano w 98,0%).

(akta kontroli str. 146-160, 318-339, 587-604)

⁷ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. poz. 1027).

⁸ Na koniec 2022 r. u dysponenta II stopnia w Stacji: należności pozostałe do zapłaty wyniosły 6695,60 tys. zł i były wyższe od stanu takich należności na koniec 2021 r. o 95,5 tys. zł (o 1,5%), a zaległości netto wyniosły 6670,0 tys. zł i były wyższe od stanu takich zaległości na koniec 2021 r. o 205,5 tys. zł (o 3,2%), głównie w wyniku wzrostu o 457,5 tys. zł odsetek od nieuiszczonych opłat, przy jednoczesnym zmniejszeniu należności i zaległości z tytułu kar pieniężnych o – odpowiednio – 340,7 tys. zł i 239,1 tys. zł.

⁹ Wydatki budżetu państwa dysponenta II stopnia w Stacji w 2022 r. wyniosły 143 292,1 tys. zł (99,1% planu po zmianach). W porównaniu do 2021 r. (115 404,1 tys. zł) były większe o 27 888,0 tys. zł (o 24,2%), głównie w wyniku zwiększenia wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników z pochodnymi (27 581,9 tys. zł).

¹⁰ Decyzje: MF/FSI.4143.3.10.2022.MF.1493 z 23 maja 2022 r., MF/FSI.4143.3.57.2022.MF.3177 z 5 września 2022 r., MF/FSI.4143.3.102.2022.MF.4262 z 14 października 2022 r.

¹¹ Wojewoda Pomorski dokonał blokady ww. środków decyzją z 22 grudnia 2022 r. nr 85/22.4143.12.26.2022.BD.

¹² Decyzja z dnia 24 stycznia 2023r. nr 85/22.4143.6.4.2022.WOJ.

W porównaniu do 2021 r. struktura wydatków według grup ekonomicznych dysponenta III stopnia w Stacji nie uległa istotnej zmianie: wydatki bieżące jednostek budżetowych stanowiły 97,0% ogółu wydatków (w 2021 r. – 97,6%), wydatki majątkowe – 2,7% (w 2021r. – 2,0%), a świadczenia na rzecz osób fizycznych – 0,3% (2021 r. – 0,4%).

Na wydatki bieżące jednostek budżetowych dysponenta III stopnia w Stacji (35 923,4 tys. zł, tj. 97,0 % planu po zmianach), składały się głównie wynagrodzenia z pochodnymi (29 622,4 tys. zł), zakup materiałów i wyposażenia (1658,3 tys. zł), zakup leków i materiałów medycznych (1534,9 tys. zł) oraz zakup usług pozostałych (1107,6 tys. zł).

(akta kontroli str. 188-197, 613.)

Wydatki na wynagrodzenia (25 091,7 tys. zł¹³) w porównaniu do 2021 r. wzrosły o 4950,8 tys. zł (o 24,6%), głównie w wyniku otrzymania ww. środków na podwyżki dla pracowników wykonujących zawód medyczny z poz. 72 rezerw celowych Przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełne etaty) w 2022 r. wyniosło 209 osób i w porównaniu do 2021 r. nie uległo zmianie. Przeciętne wynagrodzenie wyniosło 9,9 tys. zł i w porównaniu do 2021 r. było wyższe o 1,9 tys. zł¹⁴.

(akta kontroli str. 163-168, 192-197, 613)

W 2022 r. w Stacji¹⁵:

- nie zawarto umów najmu personelu w celu realizacji zadań Stacji;
- nie zawarto umów zlecenia, których przedmiotem byłaby realizacja zadań podstawowych Stacji;
- zawarto z dwiema osobami (niebędącymi pracownikami Stacji) umowy zlecenia, których przedmiotem była realizacja zadań pomocniczych: jedną na okres pięciu miesięcy i jedną na okres ośmiu miesięcy. Przedmiotem tych umów było wykonanie czynności w zakresie przeprowadzanych zamówień publicznych (z doradztwem), a także wykonanie prac konserwatorskich. Z ww. tytułu w 2022 r. poniesiono wydatki w kwocie 72,2 tys. zł;
- zawarto dwie inne umowy cywilne, których przedmiotem było świadczenie pracy przez osoby fizyczne (niebędące pracownikami Stacji) przez wygłoszenie wykładów na naradach w Stacji. Z ww. tytułu w 2022 r. poniesiono wydatki w kwocie 5,6 tys. zł.

Wydatki dysponenta III stopnia w Stacji na wynagrodzenia bezosobowe wyniosły w 2022 r. 77,8 tys. zł (100% planowanych).

(akta kontroli str. 169, 192-197, 621-624)

Wydatki majątkowe dysponenta III stopnia w Stacji (975,7 tys. zł, tj. 99,7% planowanych) były większe od zrealizowanych w 2021 r. o 289, 1 tys. zł (o 29,6%).

W pierwotnym planie finansowym ujęto środki w kwocie 937,0 tys. zł na realizację czterech zadań¹⁶. W trakcie roku:

- zrezygnowano z dwóch zadań na kwotę 45,0 tys. zł¹⁷ m.in. z powodu zakończenia wsparcia technicznego dla użytkowanego sprzętu Upgrade,
- przyjęto do realizacji (m.in. w wyniku przyznania 41,0 tys. zł z rezerwy Wojewody

¹³ Według kwartalnego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

¹⁴ Wydatki na wynagrodzenia dysponenta II stopnia w Stacji w 2022 r. wyniosły 107 453,8 tys. zł i w porównaniu do 2020 r. były większe o 24 315,6 tys. zł, tj. o 29,2%. W porównaniu do 2021 r. przeciętne zatrudnienie (920 osób) było większe o 5 osób (o 0,5%).

¹⁵ W 2021 r. w Stacji nie zawarto umów zleceń lub innych umów cywilnych (w tym na wynajem personelu), których przedmiotem byłoby świadczenie pracy przez osoby fizyczne na rzecz jednostki.

¹⁶ Zakup: oprogramowania do chromatografu cieczowego, homogenizatora ultradźwiękowego, samochodu z zabudową chłodniczą oraz „Modernizacja budynku laboratoryjnego nr 4 WSSE w Gdańsku ul. H. Wrońskiego 5”.

¹⁷ Zakup oprogramowania do chromatografu cieczowego oraz homogenizatora ultradźwiękowego.

Pomorskiego) trzy nowe zadania na kwotę 86,0 tys. zł¹⁸ z uwagi na powstałą w trakcie roku potrzebę zakupu oprogramowania i urządzeń laboratoryjnych.

Ostatecznie w 2022 r. wydatki majątkowe przeznaczono na realizację pięciu zadań, związanych z realizacją zadań statutowych Stacji:

- „Modernizację budynku laboratoryjnego nr 4 WSSE w Gdańsku ul. H. Wrońskiego 5” (771,2 tys. zł),
- zakup termocyklera i wytrząsarki laboratoryjnej, samochodu z zabudową chłodniczą, oprogramowania systemu Płace-Kadry (204,5 tys. zł).

(akta kontroli str. 166-168, 582-586, 613)

Na koniec 2022 r. zobowiązania dysponenta III stopnia w Stacji wynosiły 2 325,8 tys. zł (w całości niewymagalne) i dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego z pochodnymi. Stacja nie poniosła wydatków z tytułu odsetek od nieterminowych płatności¹⁹.

(akta kontroli str. 188-197, 518-519)

Badanie wykorzystania środków przeniesionych z pozycji 72 rezerw celowych na sfinansowanie kosztów sekwencjonowania SARS-CoV-2 w laboratoriach Stacji w kwocie 1514,3 tys. zł (32,0% środków, o które zwiększono z rezerw celowych wydatki dysponenta III stopnia w Stacji), wykazało, że:

- wniosek o ww. środki wynikał z faktycznych potrzeb i był uzasadniony,
- środki wydano zgodnie z przeznaczeniem,
- nie wykorzystano 666,2 tys. zł, z tego kwotę 664,0 tys. zł objęto wnioskiem o blokadę wydatków budżetowych, co opisano wyżej.

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że niepełne wykorzystanie ww. środków wynikało z mniejszej od przewidywanej liczby próbek zgłoszonych do badań. Z uwagi na krótki termin ważności odczynników niezbędnych do przeprowadzenia tych badań niegospodarnym byłoby kupienie odczynników w liczbie większej od potrzebnej w danym momencie.

(akta kontroli str. 318-319, 533-535, 556-574)

Badanie wydatków w kwocie 2070,5 tys. zł²⁰ (wydatków bieżących jednostek budżetowych w kwocie 1942,6,1 tys. zł i wydatków majątkowych w kwocie 127,9 tys. zł), stanowiących 5,6% wydatków dysponenta III stopnia w Stacji, wykazało, że wydatki te poniesiono w terminie, w sposób celowy i gospodarny oraz zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki. Podstawą ich dokonania były wcześniej zaciągnięte zobowiązania.

(akta kontroli str. 48-144, 166-168, 575-580, 613, 634)

W latach 2021-2022 dysponent III stopnia w Stacji poniósł wydatki na energię elektryczną w kwocie 663,0 tys. zł (339,0 tys. zł w 2021 r. i 324,0 tys. zł w 2022 r.), w tym na usługi dystrybucji energii elektrycznej (odpowiednio) 135,9 tys. zł i 129,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 365-427, 517)

¹⁸ Zakup: oprogramowania Płace i Kadry oraz urządzeń (termocykler i wytrząsarka laboratoryjna).

¹⁹ Zobowiązania dysponenta II stopnia w Stacji na koniec 2022 r. (9736,5 tys. zł) w porównaniu do stanu na koniec 2021 r. były wyższe o 2402,7 tys. zł (o 32,8%) i dotyczyły głównie wynagrodzenia rocznego z pochodnymi (9544,7 tys. zł). Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz nie poniesiono wydatków z tytułu odsetek od nieterminowych płatności.

²⁰ Wydatki dokonane na podstawie 59 dowodów księgowych: 46 dowodów na kwotę 1132,0 tys. zł, dobranych losowo z zastosowaniem metody monetarnej MUS (metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji – założono próg istotności: 2,0%, istotność wykonawczą: 0,75 progu istotności, a ryzyko statystyczne: 50%) z zapisów strony Ma konta 130 z wydatków dysponenta III stopnia w Stacji (pozapłacowe wydatki bieżące jednostek budżetowych i wydatki majątkowe, po wyłączeniu wydatków o wartości poniżej 1000 zł) oraz 13 dowodów księgowych na kwotę 938,5 tys. zł dobranych celowo.

Stacja posiadała trzy punkty poboru energii elektrycznej (dalej: „PPE”) – jeden w grupie taryfowej C11 i dwa w grupie C21. Przeprowadzono analizę wydatków na usługi dystrybucji energii elektrycznej w jednym PPE²¹ o łącznej wartości 39,8 tys. zł²² (12 faktur). Badanie wykazało, że w PPE:

- 1) ponoszono opłaty za ponadumowny pobór energii biernej, które wyniosły 20,6 tys. zł i stanowiły 51,8% wydatków poniesionych na usługi dystrybucji (39,8 tys. zł). Według wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora, w Stacji nie przeprowadzono analiz pod kątem zasadności i opłacalności montażu układu do kompensacji energii biernej;
- 2) maksymalna moc pobrana kształtowała się w poszczególnych okresach rozliczeniowych w granicach od 19,30 kW do 38,52 kW, co stanowiło od 21,4% do 42,8% mocy umownej (90kW);
- 3) zastosowano grupę taryfową C21. Opłata sieciowa zmienna za okres od stycznia do grudnia 2022 r. wyniosła 14,5 tys. zł. Według wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora, nie występowało dane profilowe potwierdzające zużycie energii w poszczególnych strefach czasowych.

(akta kontroli str. 340-364, 365-427, 428-429, 520-532, 672-690)

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej²³ w Stacji podjęto działania zmierzające do ograniczenia zużycia energii elektrycznej m.in. poprzez zakaz pozostawiania urządzeń elektrycznych podłączonych do ładowania po zakończeniu pracy, ustalenie maksymalnej temperatury w pomieszczeniach na 19 stopni Celsjusza, zakaz stosowania dodatkowych źródeł grzewczych, takich jak farelka czy grzejniki olejowe, zakaz korzystania z klimatyzatorów w okresie grzewczym²⁴. Dyrektor Stacji złożyła do dostawcy energii oświadczenie w przedmiocie „zamrożenia” cen energii elektrycznej w 2023 r. na poziomie cen z 2022 r. o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparcie niektórych odbiorców w 2023 roku²⁵.

(akta kontroli str. 430-431, 625-628)

W 2022 r. udzielono jednego zamówienia publicznego z zastosowaniem przepisów Prawa zamówień publicznych²⁶. Postępowanie zrealizowano w trybie podstawowym bez przeprowadzania negocjacji. Wartość netto zawartej w wyniku tego postępowania umowy wyniosła 618,0 tys. zł, a na jego realizację wydano w 2022 r. 771,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 208-253, 261-297, 536-555)

Badanie dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia na „Zakup samochodu z zabudową chłodniczą dla WSSE w Gdańsku” (do udzielenia którego nie zastosowano Prawa zamówień publicznych na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 tej ustawy) wykazało, że przy jego udzieleniu przestrzegano wewnętrznych procedur obowiązujących w Stacji²⁷. Zamówienie zrealizowano zgodnie z treścią zawartej umowy, a poniesiony z ww. tytułu w 2022 r. wydatek wyniósł 127,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 208-253, 298-317)

²¹ PPE w Gdańsku, ul Dębinki 4 – doboru PPE do badania dokonano w sposób celowy na podstawie analizy PPE taryfy C21, zapotrzebowania mocy umownej oraz kosztów zużycia energii biernej.

²² W tym kwota 3,4 tys. zł stanowiła zobowiązanie 2022 r.

²³ Dz. U. z 2023 r. poz. 269, ze zm.

²⁴ Zarządzenie Dyrektora Stacji nr 55/22 z 1 grudnia 2022 r. w sprawie ograniczenia zużycia energii elektrycznej w Stacji.

²⁵ Dz. U. 2022 r. poz. 2243.

²⁶ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. 2022 poz. 1710, ze zm.).

²⁷ Wprowadzonych zarządzeniem Dyrektora Stacji z 29 maja 2019 r. nr 13/2019.

Wojewódzki Inspektor wywiązał się z obowiązku publikacji i zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień na 2022 r., a także w terminie przekazał Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach.

(akta kontroli str. 254-260, 261-296, 297)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Stacji nie podjęto skutecznych działań mających na celu ograniczenie ponoszonych wydatków na usługi dystrybucji energii elektrycznej (opłaty sieciowej stałej poprzez dostosowanie mocy umownej do faktycznych potrzeb, opłaty sieciowej zmiennej poprzez dobór odpowiedniej wielostrefowej grupy taryfowej). Nie przeprowadzono także analizy w zakresie opłacalności montażu układu do kompensacji energii biernej w przypadkach ponoszenia wysokich opłat za jej ponadumowny pobór.

(akta kontroli str. 340-364, 365-427, 517, 520-532, 605-610, 672-690)

Według art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych²⁸, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że analiza zużycia energii w porach odpowiadających strefom czasowym i analiza kosztów miała charakter ogólny i dokonywana była na podstawie analizy faktur. Ponadto po przebudowie budynku dyrekcyjnego i zwiększeniu mocy zamówionej, korzystniejsza okazała się taryfa C21 od dotychczasowej C11, w związku z czym dokonano zmiany taryfy. Oddając do użytkowania ww. budynek w 2021 r. nie było możliwości precyzyjnego określenia w umowie kompleksowej na dostawę energii elektrycznej zapotrzebowania na moc umowną, nie było wiadomo jak będzie kształtował się pobór mocy i energii elektrycznej (tym bardziej że budynek był oddawany do użytkowania w szczycie epidemii COVID-19). Założono zatem, że po 24 miesiącach Stacja uzyska dostateczną liczbę danych, na podstawie których będzie można podjąć decyzję o ewentualnej korekcie zamawianej mocy.

NIK zauważa, że Stacja ponosiła znaczne wydatki na usługi dystrybucji energii elektrycznej i brak szczegółowej analizy w tym zakresie uniemożliwiła realizację wydatków w sposób oszczędny. W wyniku badania ustalono, że poniesiono opłaty za ponadumowny pobór energii biernej (20,6 tys. zł), które mogłyby być znacznie ograniczone przy podjęciu odpowiednich działań.

Wartość mocy umownej nie była dostosowana do faktycznego zapotrzebowania, tj. od stycznia do grudnia 2022 r. moc pobrana stanowiła 21,4%-42,8% wartości mocy zamówionej. Moc umowną, według pkt. 4.2.3 Taryfy dla energii elektrycznej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej Energa-Operator S.A., można zamówić w niejednakowych wielkościach na poszczególne, nie krótsze niż miesięczne, okresy roku. Przy założeniu, że moc umowna w tym PPE zostałaby zmieniona w ww. okresach do poziomu od 30 kW do 51 kW²⁹ to opłata sieciowa byłaby niższa o 14,8 tys. zł.

Stacja nie wystąpiła o dane profilowe potwierdzające zużycie energii w strefach czasowych i w związku z tym w Stacji nie przeprowadzono analizy w zakresie

²⁸ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.).

²⁹ Tj. przy założeniu 30% zapasu mocy umownej, w stosunku do maksymalnej mocy pobranej w poszczególnych okresach rozliczeniowych.

opłacalności zastosowania wielostrefowej grupy taryfowej. Na przykład w grupie taryfowej C23 najwyższa stawka opłaty sieciowej była w szczycie popołudniowym, według której rozliczano zużycie energii od poniedziałku do piątku, w okresie letnim od godz. 19.00 do 22.00, a w okresie zimowym od 16.00 do 21.00. Stawki opłaty sieciowej zmiennej były niższe w pozostałych godzinach doby (tj. w szczycie przedpołudniowym oraz w pozostałych godzinach doby), a do pozostałych godzin doby zaliczane są wszystkie godziny (cała doba) sobót, niedziel i innych dni ustawowo wolnych od pracy. Część urządzeń zużywa energię elektryczną również poza godzinami pracy jednostki i analiza zużycia energii w strefach czasowych wskazałaby zasadność wyboru odpowiedniej grupy taryfowej.

(akta kontroli str. 587-604, 631-633)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację wydatków budżetu państwa przez dysponenta III stopnia w Stacji. Badanie 5,7% wydatków zrealizowanych przez tego dysponenta w 2022 r., wykazało, że zostały one poniesione zgodnie z obowiązującymi przepisami o finansach publicznych, za wyjątkiem niektórych opłat za usługi dystrybucji energii elektrycznej – stwierdzone w ww. zakresie nieprawidłowości, z uwagi na ich skalę – nie spowodowały obniżenia ww. oceny. Nie stwierdzono nieprawidłowości w objętym badaniem postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, a także w zakresie wykorzystania objętych badaniem środków, przeniesionych z pozycji 72 rezerw celowych budżetu państwa.

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta II i III stopnia w Stacji (łącznych i jednostkowych):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania dysponenta II i III stopnia w Stacji (łączne i jednostkowe) w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r.: o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (RB-N) oraz o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (RB-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta II stopnia w Stacji na podstawie sprawozdań jednostkowych (dysponenta III stopnia w Stacji i podległych jednostek). Kwoty wykazywane w ww. sprawozdaniach jednostkowych Stacji były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo, prawidłowo pod względem merytorycznym (za wyjątkiem sprawozdań Rb-N dysponenta II i III stopnia, w których zawyżono o 25,5 tys. zł kwotę należności) i formalno-rachunkowym.

Stosowany w Stacji system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Stwierdzone nieprawidłowości nie wynikały z nienależytego działania tego systemu, a jedynie z błędnej interpretacji przepisów.

Z wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wynikało, że ww. procedur i mechanizmów nie ustalono przyjmując, że w ww. zakresie obowiązujące przepisy są wystarczające. (akta kontroli str. 170-197, 198-205, 432-490, 492, 581, 611-620, 629-630, 635-669)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W jednostkowym sprawozdaniu RB-N za IV kwartał 2022 r. dysponenta III stopnia w Stacji kwotę należności pozostałych zawyżono o 25,5 tys. zł, tj. o 5,7% łącznej kwoty należności wykazanych w tym sprawozdaniu, ujmując w niej, niezgodnie z przepisami § 13 ust. 1 pkt 5 i 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań³⁰, należności z tytułu kar, co do których strony skorzystały z przewidzianych prawem możliwości skierowania sprawy do instancji odwoławczej.

Z wyjaśnień Głównej księgowej Stacji wynikało, że nastąpiło to w wyniku błędnego uznania za bezsporne należności, co do których strona złożyła odwołanie do organu wyższej instancji w ramach Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

(akta kontroli str. 170-177, 629-630)

Na skutek ww. nieprawidłowości o ww. kwotę zawyżono również należności pozostałe w łącznym sprawozdaniu RB-N za IV kwartał 2022 r. dysponenta II stopnia w Stacji (kwota zawyżenia stanowiła 0,49% łącznej kwoty należności wykazanych w tym sprawozdaniu).

W trakcie kontroli dokonano korekt ww. sprawozdań (sprawozdania jednostkowego w dniu 8 marca 2023 r., a sprawozdania łącznego w dniu 10 marca 2023 r.), w których wykazano prawidłowe kwoty należności.

(akta kontroli str. 170-171, 176-177)

OCENA CZĄSTKOWA

Kwoty wykazane w objętych badaniem sprawozdaniach jednostkowych były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania te zostały sporządzone terminowo, prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i (za wyjątkiem sprawozdania Rb-N) pod względem merytorycznym. Z tych przyczyn NIK opiniuje ww. sprawozdania pozytywnie, za wyjątkiem sprawozdania Rb-N, które, z uwagi na zawyżenie w nim kwoty należności pozostałych o 25,5 tys. zł zaopiniowano negatywnie. Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sprawozdania łączne sporządzone przez dysponenta II stopnia w Stacji. Sprawozdania te sporządzono terminowo i prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym, a nieprawidłowość polegająca na zawyżeniu o ww. kwotę należności pozostałych w łącznym sprawozdaniu Rb-N, z uwagi na jej skalę, nie spowodowała obniżenia tej oceny.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwaga   Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wniosek   Podjęcie działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

³⁰ Stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. poz. 2396, ze zm.).

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³¹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 27 marca 2023 r.

Kontroler:
Barbara Kowalska
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

U2.
p.o. WICEPREZES DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku
Duszyca
Dyrektor

.....
podpis

³¹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

